

Dr. Mustafa Cerić

Reisu-l-ulema (1993.-2012.)

DRUGA RAMAZANSKA HUTBA

(14. ramazan 1438 h.g.)

(09. juni 2017. godine)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي فَضَّلَ اَوْقَاتَ رَمَضَانَ عَلٰى غَيْرِهِ مِنَ الْاَزْمَانِ وَاَنْزَلَ فِيْهِ الْقُرْآنَ هُدًى وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ ، اَحْمَدُهُ سُبْحٰنَهُ وَاَشْكُرُهُ وَاَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ نَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ الَّذِي كَانَ يُخْصَّ رَمَضَانَ بِمَا لَمْ يُخْصُّ بِهٖ غَيْرُهُ مِنْ صَلَاةٍ وَتِلَاوَةٍ وَصَدَقَةٍ وَبِرٍّ وَاِحْسَانٍ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ الطّٰهَرِيْنَ الَّذِيْنَ اَثَرُوا رِضًا اللّٰهِ عَلٰى شَهَوَاتِ نَفْسِهِمْ فَخَرَجُوا مِّنَ الدُّنْيَا مَا جُوْرِيْنَ وَعَلٰى سَعِيْهِمْ مَشْكُوْرِيْنَ وَسَلِّمْ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ.

أَمَّا بَعْدُ: فَيَا عِبَادَ اللّٰهِ اَوْصِيْكُمْ وَنَفْسِيْ بِتَقْوٰى اللّٰهِ فَهِيَ جَمَاعُ الْخَيْرِ كُلِّهٖ فَاجْعَلُوْا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ عَذَابِ اللّٰهِ وَقَايَةَ بِفِعْلِ الْاَوْامِرِ وَتَرْكِ النَّوَاهِي.

يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْهُ، اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ!

Hvala Allahu što je učinio da vrijeme Ramazana bude efdalnije od ostalog vremena. U njemu je Allah objavio Kur'an kao putokaz i jasan svjetonazor prema kojem se zna razlika između istine i laži.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, koji nema ni druga ni partnera, koji nije nikome i ničemu sličan. Također, svjedočim da je Muhammed Allahov pokornik i Poslanik, koji je poticao ljude da u Ramazanu čine što više ibadeta i dobročinstva.

Allahu Milostivi, blagoslovi Poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu i sve njegove odabrane ashabe kojima je bio važniji Allahov rizaluk nego tjelesne strasti pa su, stoga, završili na dunjaluku nagrađeni i za svoj napor odlikovani Allahovom zahvalnošću. Neka je na sve njih salavat i selam do Sudnjega dana, a posebno na hazreti Ebu Bekra, Omera, Osmana i Aliju!

Draga braćo i sestre,

Mjesec ramazan je najefdalniji mjesec i po tome što je to jedini mjesec koji se imenom spominje u Kur'anu Časnom:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ...

Mjesec ramazan je mjesec u kojem je ljudima objavljen Kur'an kao putokaz koji objašnjava pravi smjer ljudima i kojim ljudi mogu razlučivati istinu od laži, pravdu od krivde i lijepo od ružnog (2:185).

Pošto se arapski glagol *anzile* (أُنزِلَ) može razumjeti i kao trajno sadašnje vrijeme, a ne samo kao prošlo svršeno vrijeme, onda je moguće gornji kur'anski ajet i ovako prevesti: "Mjesec ramazan je mjesec u kojem se uvijek iznova objavljuje ili otkriva Kur'an ljudima koji hoće da vide putokaz koji im objašnjava pravi smjer u životu i koji im pomaže da razdvoje istinu od laži, pravdu od krivde i lijepo od ružnog".

Kako god protumačili: da je ramazan odabrani mjesec zato što se u njemu nalazi noć koja je bolja od hiljadu mjeseci (*lejletu-l-kadr*) ili da je Kur'an časna knjiga zato što je objavljen u mubarek ramazanu – zaključak je isti: Kur'an Časni i mubarek ramazan su jedinstvo u kojem ljudi imaju provjereno sredstvo koje ih vodi do sigurnog cilja, ili u kojem ljudi imaju nužnu metodu kojom se ustanovljava neophodni princip.

Dakako, provjereno sredstvo ili nužna metoda je ibadet posta a sigurni cilj ili neophodni princip je *takva* (svijest o neizbježnoj čovjekovoj ovisnosti o Božijoj prisutnosti) kao najuzvišenijem čovjekovom iskustvu u kojem čovjek upoznaje sebe da bi vjerovao u Boga, i u kojem se čovjek vraća Bogu da bi zaštitio sebe od svojih slabosti koje ga mogu odvesti u propast.

Dakle, u mjesecu ramazanu sve nam je na dohvatu i Božija riječ, i mubarek noć, i *takva* moć da u ibadetu posta nađemo ono najljepše u našoj duši što nam se otkriva u ramazanu, baš kao što nam se otkriva i duh Kur'ana snažnije i jasnije nego prije i poslije ramazana. Otuda neki kažu da nije mjeseca ramazana ne bi bilo ni dobrih muslimana. Doista, u tom zapažanju ima istine, jer u ramazanu muslimani se vraćaju Kur'anu, jer u ramazanu muslimani se okupljaju u iftaru, jer u ramazanu muslimani se okreću insanu kojemu treba pomoć.

I kao što su časni Kur'an i mubarek ramazan jedinstvo Allahovog *hidajeta*, *rahmeta* i *magfireta* tako su post i *takva* jedinstvo Allahovog *kudreta*, *izzeta* i *nusreta* za one koji traže snagu, moral i pomoć da na ovome svijetu žive život čovjeka koji zna i vjeruje da "namaz odvraća od razvrata i od svega što je ružno" (إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ...), koji zna i vjeruje da zekat "čisti čovjekov imetak od harama i pruža mu priliku da osjeti smisao života u

pomaganju ljudima" (حُدُّ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا...), i koji, dakako, zna i vjeruje da je post najsigurnija zaštita od bolesti droge, alkohola, pornografije, SIDE i pedofilije.

Poslušajmo još jednom kako nas Uzvišeni Allah postom odgaja: 'Vi koji znate i vjerujete, upamtite da vam se post propisuje na isti način kao što je bio propisan i onima koji su bili prije vas, jer to je najbolji način da se zaštitite od onoga što zagađuje vašu dušu, tj., da umjesto šejtanu, Allahu se okrenete i u tome prepoznate najbolji lik vaše ljudskosti, a to je *takva* kao uzvišeno stanje vašeg bića'.

A evo i kako nas Allahov Poslanik upućuje na stvari koje nas mogu spasiti i upozorava nas na stvari koje nas mogu uništiti. Pa tako, Ebu Hurejre prenosi da je Alejhisselam rekao: "Tri su stvari koje vas mogu spasiti i tri su stvari koje vas mogu uništiti. Može vas spasiti *takva* u tajnosti i javnosti, može vas spasiti to da istinu govorite i kad ste dobre volje i kad ste loše volje i može vas spasiti umjerenost i kad ste u bonluku i kad ste u oskudici. A tri su stvari koje je vas mogu uništiti: može vas uništiti to da slijedite strast koja vas navodi da govorite neistinu i da činite nepravdu, može vas uništiti uskogrudnost koja vas sprečava da pomazete ljudima i može vas uništiti samodopadljivost koja vas udaljava od zajedništva sa ljudima što je najgore od svega.

(عن أبي هريرة أن رسول الله قال: ثلاث منجيات و ثلاث مهلكات فاما المنجيات فتقوي الله في السرّ و العلانيّة و القول بالحقّ في الرضا و السخط و القصد في الغني و الفقر و اما المهلكات فهوي متّبِع و شُحُّ مطاعٌ و إعجاب المرء بنفسه و هو اشدّهنّ).

Naravno, izbor je naš da u tišini posta našeg tijela i duše dostignemo najviši stepen pobožnosti (takvaluka) ili da pukim gladovanjem ispunimo formu jednog od ibadeta; izbor je naš da kroz post otvorimo svoje srce i pokažemo ono najbolje što ima u njemu ili da ga zatvorimo tako da izgleda tužno i bijedno; izbor je naš da kroz post shvatimo da je čvrsta vjera u Boga najbolji put do raja-dženneta ili da se prepustimo strastima koje nas vode u pakao-džehennem; izbor je naš da kroz davanje zekata očistimo svoj imetak i na taj način uvećamo ga ili da tuđi hakk zadržimo kod sebe pa da jednog dana sav imetak izgubimo; i, dabome, izbor je vaš, omladino, da se postom borite protiv svih poroka koji vas salijeću sa svih strana ili da se predate najezdi općeg nemorala.

Učim dovu Allahu Uzvišenom da naš izbor bude *takva*; da naš izbor bude otvoreno srce; da naš izbor bude vjera u Boga koja vodi do dženneta; da naš izbor bude zekat – davanje hakka onome kojem pripada; i da izbor naše omladine bude borba protiv svih poroka koji im gaze dostojanstvo i uništavaju mladost.

Jedno je jasno, od svih metoda zaštite od poroka koji nište ljudsko dostojanstvo, najbolja metoda je ona koju nam nudi Onaj koji nas je stvorio i koji najbolje zna lijek za naše tijelo i našu dušu. Zato treba imati vjeru u Allaha Uzvišenog koji nam u ramazanu otkriva tajne Njegovog *hidajeta*, *rahmeta* i *magfireta* i koji neće iznevjeriti obećanje koje je dao svojim poslanicima:

رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ!

Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!, (3:194).

Allahu Svemogućí, osnaži nas u našoj namjeri da u mjesecu ramazanu prepoznamo tajnu Tvoje vječne riječi koja je lijek za našu dušu i koja nam daje nadu za spas našu. Neka svaki harf kojeg izgovoramo i svaka riječ koju učimo i svaki ajet kojeg čujemo i svaka kur'anska sura koju završimo u ramazanu bude dokaz naše iskrene vjere.

Allahu Sveznajućí, pouči nas da idemo stazama koje su za nas spas a ne stazama koje će nas odvesti u propast.

Allahu Plemeniti, obdari našu omladinu snažnom voljom da istraju u vjeri i moralu koji će ih spasiti od bolesti droge i alkohola.

Allahu Milostivi, oprosti nam grijehе hurmetom našeg posta i pomozí nam da se odupremo izazovima svakog harama.

Amin!

أَلَا إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النِّطَاطِ. كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَامِ!

كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي نَظْمِ الْكَلَامِ: "وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ!

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ: وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا

عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ!

[جُلُوسٌ]

{بَارِكْ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا

أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ!}

الْخُطْبَةُ الثَّانِيَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، تَعْظِيمًا لِنَبِيِّهِ

وَتَكْرِيمًا لِفَخَامَةِ شَأْنِ شَرَفِ صَفِيِّهِ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَائِلٍ مُخِيرًا وَأَمْرًا: "إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا"

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ،

وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ،

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (١) يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا

أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ (٢)﴾ [سُورَةُ

الْحَجِّ].

اللَّهُمَّ إِنَّا دَعَوْنَاكَ فَاسْتَجِبْ لَنَا دُعَاءَنَا فَآغْفِرْ!

اللَّهُمَّ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا!

اللَّهُمَّ آغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ!

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ صِيَامَنَا وَقِيَامَنَا وَتَجَاوَزْ عَنَّا

سَيِّئَاتِنَا وَأَعْتِقْ رِقَابَنَا مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ بِلا عَذَابٍ!

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ غَيْرَ ضَالِّينَ وَلَا مُضِلِّينَ اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِنَا وَءَامِنْ رُوعَاتِنَا وَآكْفِنَا مَا أَهَمَّنَا
وَقِنَا شَرَّ مَا نَتَخَوَّفُ!

اللَّهُمَّ ارْزُقْ مَقْتِكَ وَغَضَبِكَ عَنَّا وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا بُدُنُونَنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ
وَلَا يَخْشَاكَ وَلَا يَرْحَمُنَا!

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قُلُوبَنَا وَأَزِلْ عُيُوبَنَا وَاكْشِفْ كُرُوبَنَا وَتَوَلَّنَا بِالْحُسْنَى وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى!

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ أَحْوَالَنَا! اللَّهُمَّ أَلْفُ بَيْنَ قُلُوبِنَا! اللَّهُمَّ اخْتِمِ بِالْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ أَعْمَالَنَا بِرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ - آمِينَ!

يا عِبَادَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ،
يَعْطُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ!

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ!